

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY
WIELICZKI
NA LATA 2026-2032

Gmina Wieliczki

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
CHARAKTERYSTYKA GMINY	5
Informacje ogólne	5
Struktura demograficzna mieszkańców	6
Infrastruktura społeczno- techniczna	6
Oświata	6
Opieka Zdrowotna	8
Bezpieczeństwo	9
Komunikacja i transport	14
Kultura i sport	17
Rynek pracy	23
DIAGNOZA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY WIELICZKI	24
Problemy w obszarze pomocy społecznej	24
Strategie i programy	34
Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	35
ANALIZA MOCNYCH ORAZ SŁABYCH STRON, SZANS I ZAGROŻEŃ	37
CELE STRATEGICZNE ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ	43
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	52
MONITORING I EWALUACJA STRATEGII	52

WSTĘP

Obowiązek opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika bezpośrednio z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020r., poz. 1876 z późn. zm.). Art. 17 ust. 1 pkt 1 tejże ustawy jednoznacznie wskazuje, iż do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy m.in.: *„opracowanie i realizacja gminnej Strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”*.

Ponadto art. 16b ust. 2 w/w ustawy wskazuje elementy, jakie powinna zawierać Strategia, tj.:

- diagnozę sytuacji społecznej,
- prognozę zmian w zakresie objętym strategią,
- cele strategiczne projektowanych zmian,
- kierunki niezbędnych działań,
- sposób realizacji Strategii oraz jej ramy finansowe,
- wskaźniki realizacji działań.

Jak zostało wspomniane powyżej, na treść i realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ma wpływ Ustawa o pomocy społecznej, ale także m.in.:

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowywaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020, poz. 2050 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1409 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426 późn. zm.);
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.).

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wieliczki na lata 2026-2032 zgodna jest z innymi dokumentami strategicznymi i programowymi opracowanymi na szczeblu europejskim, krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

Celem poniższej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2026-2032 jest zdiagnozowanie kwestii społecznej, wyznaczenie celów strategicznych, operacyjnych i działań, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować skutki negatywnych zjawisk występujących na terenie gminy Wieliczki. Dokument stanowi podstawę do realizacji działań rozwojowych w obszarze pomocy społecznej, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie Wieliczki przeprowadzona na potrzeby opracowania strategii, została oparta na badaniu tzw. źródeł zastanych, danych z instytucji oraz danych pozyskanych w wyniku diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych, przeprowadzonej w okresie październik - listopad 2025 r.

Prezentowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wieliczki na lata 2026- 2032 składa się z trzech zasadniczych części:

Część diagnostyczna: zawiera analizę sytuacji społeczno-gospodarczej na terenie gminy Wieliczki wraz z rozpoznaniem negatywnych zjawisk występujących na terenie gminy. Część ta została oparta na analizie źródeł zastanych, danych z instytucji oraz danych pozyskanych w wyniku diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych.

Część programowa: zawiera najistotniejsze założenia polityki społecznej gminy Wieliczki na najbliższe lata. Są one ujęte w formie celów strategicznych, celów operacyjnych oraz działań.

Część wdrożeniowa: obejmuje kwestie finansowe oraz instytucjonalne związane z realizacją założeń strategicznych, a także monitoring i ewaluację działań realizowanych w ramach Strategii.

CHARAKTERYSTYKA GMINY

Informacje ogólne

Gmina wiejska Wieliczki położona jest we wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego w powiecie oleckim. Siedzibą gminy są Wieliczki. Składa się z 21 sołectw. Ludność Gminy zamieszkuje w 28 miejscowościach (z koloniami).

Tabela 1. Wykaz sołectw

L.p.	Nazwa sołectwa	Nazwa wsi wchodzących w skład sołectwa
1.	Cimochy	Cimochy
2.	Cimoszki	Cimoszki
3.	Gąsiorówko	Gąsiorówko
4.	Godziejewo	Godziejewo, Krzyżewko
5.	Guty	Guty
6.	Jelitki	Gąsiorowo, Jelitki
7.	Kleszczewo	Kleszczewo
8.	Krupin	Krupin
9.	Małe Olecko	Małe Olecko, Starosty, Nowy Młyn
10.	Markowskie	Markowskie
11.	Niedźwiedzkie	Niedźwiedzkie
12.	Nory	Nory, Bartkowski Dwór
13.	Nowe Raczki	Nowe Raczki
14.	Puchówka	Puchówka
15.	Rynie	Rynie
16.	Sobole	Sobole
17.	Szeszki	Szeszki
18.	Urbanki	Urbanki
19.	Wieliczki	Wieliczki
20.	Wilkasy	Wilkasy
21.	Wojnasy	Wojnasy

Gmina zajmuje obszar 141 km² (14 100 ha). Jest gminą typowo rolniczą. Gospodarstwa indywidualne zajmują obszar 9647 ha. i jest ich ok. 400. Lasy i wody zajmują obszar 4424 ha. Na terenie gminy nie działają duże zakłady przemysłowe, większość rdzennych mieszkańców zajmuje się rolnictwem oraz prowadzi małe przedsiębiorstwa, natomiast ludność napływowa swoje życie zawodowe koncertuje w mieście Olecko.

Struktura demograficzna mieszkańców

Według stanu na 31 grudnia 2024 r., liczba ludności gminy Wieliczki wyniosła 3174 osoby, z czego 48,1 % stanowiły kobiety, a 51,9% mężczyźni. Liczba ludności gminy stanowi 9,96% ludności powiatu, 0,23% ludności województwa. Struktura ludności gminy przedstawiała się następująco:

- osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 18,9%,
- osoby w wieku produkcyjnym 60,6 %,
- osoby w wieku poprodukcyjnym 20,5%.

Średnia wieku mieszkańców wynosi 40,6 lat i jest nieznacznie mniejsza od średniego wieku mieszkańców województwa Warmińsko - Mazurskiego oraz nieznacznie mniejsza od średniej wieku mieszkańców całej Polski.

Tabela 2.Liczba mieszkańców

Grupa wiekowa	Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci	
	mężczyzna	kobieta
0-3	44	47
4-6	57	57
7-18	226	208
wiek produkcyjny	1 065	811
60-64		122
65-74	176	158
75-79	34	46
80+	31	82

Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci

Infrastruktura społeczno- techniczna

Oświata

Na terenie gminy Wieliczki działa Zespół Szkolno - Przedszkolny, w strukturach którego wchodzą:

- Szkoła Podstawowa im. św. Jana Pawła II w Wieliczkach
- Przedszkole Samorządowe „Zaczarowany ołówek” w Wieliczkach

Tabela 3 . Ilość uczniów w placówkach oświatowych

Placówka oświatowa	Liczba uczniów
	2025
Szkoła Podstawowa im. Św. Jana Pawła II w Wieliczkach	205
Przedszkole Samorządowe „Zaczarowany ołówek” w Wieliczkach	66
RAZEM:	271

Placówki wchodzące w skład Zespołu Szkolno - Przedszkolnego w Wieliczkach zatrudniają wykwalifikowaną, zaangażowaną i profesjonalną kadrę pedagogiczną posiadającą kwalifikacje w zakresie:

- Pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej,
- Logopedii, psychologii, pedagogiki specjalnej i terapii pedagogicznej,
- Języka angielskiego, rytmiki i wczesnego wspomagania rozwoju,
- Oligofrenopedagogiki,

oraz pełne kwalifikacje do nauczania wszystkich przedmiotów ogólnokształcących objętych podstawą programową.

Kadra dba o wszechstronny rozwój dzieci, uwzględniając ich indywidualne potrzeby edukacyjne i rozwojowe.

Placówki dysponują przestronnymi, nowoczesnymi salami dydaktycznymi wyposażonymi w bogaty zestaw pomocy edukacyjnych.

Do dyspozycji dzieci jest również zaplecze sportowo - rekreacyjne, które wspiera rozwój fizyczny i społeczny.

Zespół szkolno - przedszkolny wychodzi naprzeciw oczekiwaniom rodziców oraz potrzebom dzieci, organizując pracę w sposób zapewniający rozwój zainteresowań i zdolności najmłodszych. Uczniowie chętnie uczestniczą w konkursach na szczeblu lokalnym, wojewódzkim, a także biorą udział w licznych zajęciach edukacyjnych.

Uczniowie aktywnie włączają się również w akcje charytatywne, podejmując współpracę z innymi szkołami i instytucjami.

Opieka Zdrowotna

Na 2024r. SP GOZ w Wieliczkach podpisał z Narodowym Funduszem Zdrowia umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie:

- podstawowej opieki zdrowotnej (POZ),
- ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych (AOS),

Tabela 4. Pacjenci na 31.12.2024r.

Zakres	Liczba pacjentów na 12.2024
Lekarz poz	2265
Pielęgniarka poz. środowiskowo-rodzinna	2365
Położna poz	1247
Pielęgniarka szkolna	236

Opieką lekarza poz. i pielęgniarki środowiskowo - rodzinnej było objętych na dzień 31.12.2024r. 49 pacjentów z DPS Jawor w Markowskich .

Tabela 5. Pozostałe świadczenia medyczne wykonane w ramach poz. w SP GOZ w okresie I - XII 2024r.

Lp.	Świadczenie	Ilość
1	Porady udzielone przez lekarza poz w tym:	11.804 średnio /porad/m-c 984 porad/ dziennie 49
2	Świadczenia /wizyty patronażowe udzielone przez pielęgniarkę poz środowiskowo-rodzinna	645
3	Świadczenia położnicze /wizyty patronażowe udzielone przez położną poz środowiskowo-rodzinną	190
4	Świadczenia do badań bilansowych i badań przesiewowych udzielone przez pielęgniarkę szkolną, profilaktyka fluorkowa	1.255

Świadczenia medyczne w Ośrodku Zdrowia są wykonywane codziennie od poniedziałku do piątku w godzinach 8-18 zgodnie z harmonogramami pracy poszczególnych pracowników zgodnie z zakresem zadań lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarki podstawowej

opieki zdrowotnej i położnej podstawowej opieki zdrowotnej oraz pielęgniarki w środowisku nauczania i wychowania.

Ambulatoryjna Opieka Specjalistyczna

W zakresie ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych w Poradni ginekologiczno-położniczej udzielono 578 porad.

Poradnia ginekologiczno-położnicza realizuje program profilaktyczny wczesnego wykrywania raka szyjki macicy, w ramach którego bezpłatnie wykonuje badania cytologiczne dla kobiet w wieku 25-64 lat raz na 3 lata. O możliwości wykonania badań informuje zarówno lekarz specjalista, pielęgniarki środowiskowe i położna.

W okresie I-XII 2024 r. w ramach profilaktyki i diagnostyki ginekologicznej wykonano 185 badań cytologicznych.

Wykonano ogółem ok. 8.000 różnych badań laboratoryjnych oraz :

- 179 prześwietleń w pracowni RTG,
- 73 badań USG na potrzeby POZ
- 138 badań USG w Poradni ginekologiczno-położniczej.

Wykonano diagnostykę własną w gabinecie zabiegowym (EKG) w ilości 89 badań.

Dodatkowo każdy pacjent po ukończeniu 40 roku życia do 31.12.2024 r. mógł skorzystać w ramach programu profilaktycznego z bezpłatnego pakietu badań 40+, który nakierowany jest na wczesne rozpoznanie chorób układu krążenia, onkologicznych i cukrzycy. Badania można wykonać ze współpracującym z SPGOZ laboratorium Diagnostyka w Olecku.

Zatrudnienie personelu medycznego w SP GOZ w 2024 r. było następujące: lekarz poz – specjalista medycyny rodzinnej, 1 pielęgniarka środowiskowo-rodzinna, 3 pielęgniarki praktyki (w tym 1 plg szkolna), 1 położna. Na przyjęcia popołudniowe zatrudnionych jest 4 lekarzy (pediatra, internista-kardiolog, specjalista chorób płuc, ginekolog). Pozostałe zatrudnienie: główna księgowa na ½ etatu, osoba sprzątająca.

Bezpieczeństwo

Główne zadania w zakresie ochrony bezpieczeństwa mieszkańców oraz utrzymania porządku publicznego realizuje Powiatowa Komenda Policji w Olecku.

Gmina Wieliczki w 2024 r. na bieżąco współpracowała z Komendą Powiatową Policji w Olecku przede wszystkim w obszarze wspólnych działań edukacyjnych na rzecz dzieci i młodzieży szkolnej. Ponadto w trakcie imprez integracyjnych mieszkańców Gminy Wieliczki np.: w trakcie Regionalnego Święta Kukurydzy. Święta Plonów w Wieliczkach

funkcjonariusze Komendy Powiatowej w Olecku pełnili działania prewencyjne polegające na zapewnieniu bezpieczeństwa uczestników imprezy.

Na terenie Gminy Wieliczki mieszczą się cztery Jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych, które działają na rzecz mieszkańców, dbając o ich bezpieczeństwo w sytuacjach kryzysowych, takich jak pożary, podtopienia czy wypadki drogowe:

1.Ochotnicza Straż Pożarna w Cimochach funkcjonuje od 1951 roku.

Członkowie zwyczajni -18 os. W tym 18 os. w wieku 18-65 lat; mogący brać bezpośredni udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych-10 os. Ukończone kursy i szkolenia: wyszkolenie strażaków ochotników: 21os., dowódcy OSP -1 os., naczelnicy OSP -1 os., strażacy ratownicy OSP-12os., Kierowcy konserwatorzy sprzętu ratowniczego-2 os., kurs kwalifikowalnej pierwszej pomocy – 1 os.

Liczba wyjazdów do interwencji przeprowadzonych przez OSP Cimochy w 2024 roku: 7, w tym: 3 wyjazd do pożarów (liczba ratowników – 18), miejscowe zagrożenia – 2 (liczba ratowników – 12), wyjazdy gospodarcze – 2 (liczba ratowników 8).

Najważniejsze zasoby jednostki: remiza strażacka z zapleczem garażowym,

- Samochód ratowniczo-gaśniczy (lekki, z 2002 r.).
- Sprzęt pożarniczy i ratowniczy, w tym: motopompy, pilarki, drabiny, czujniki, aparaty oddechowe, defibrylator, agregat jednofazowy, czujniki bezruchu, torba medyczna, kombinezony do usuwania owadów i odzież specjalna, piła do betonu i stali
- System łączności, obejmujący radiostacje i syrenę alarmową.
- Agregat prądotwórczy i najaśnice – zapewniają zasilanie i oświetlenie podczas nocnych akcji.

Finansowanie w 2024 roku:

1.W 2024 r. w ramach wygranej przez gminę Wieliczki w powiecie oleckim akcji „Bitwa o remizy” z funduszy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji zakupiono za kwotę 96 000,00 złotych specjalistyczny sprzęt między innymi: komplety ubrań koszarowych, ubrania nomex, buty skórzane, rękawice, strażackie, latarki, nawigacyjne, oddymiacz, basen pożarniczy, działko szybkiego natarcia. Wykonano prace remontowe: ocieplenie dachu, wymiana posadzki wraz z dociepleniem, docieplenie drzwi.

2.Urząd Gminy Wieliczki: 10 125,00 zł

3.Fundusze PSP (poza KSRG): 1 040,00 zł

2. Ochotnicza Straż Pożarna w Kleszczewie funkcjonuje od 1960 roku.

Członkowie zwyczajni -12os. w tym 12os. w wieku 18-65 lat. Mogący brać bezpośredni udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych- 8os. Wyszukolenie strażaków ochotników: 12os., dowódcy OSP2 - os., naczelnicy OSP -2os., strażacy ratownicy OSP-12os., Kierowcy konserwatorzy sprzętu ratowniczego-1os.,

Liczba wyjazdów do interwencji przeprowadzonych przez Organizację w 2024 roku: 7, w tym: 1 wyjazd do pożarów (liczba ratowników - 3), miejscowe zagrożenia – 4 (liczba ratowników – 12), wyjazdy gospodarcze – 2 (liczba ratowników 4).

Najważniejsze zasoby jednostki: remiza strażacka z zapleczem garażowym,

- Samochód ratowniczo-gaśniczy (lekki, z 1993 r.).
- Sprzęt pożarniczy i ratowniczy, w tym: motopompy, pilarki, drabiny, czujniki, aparaty oddechowe, defibrylator, torba medyczna, kombinezony do usuwania owadów i odzież specjalna.
- System łączności, obejmujący radiostacje i syrenę alarmową.
- Pompa szlamowa (stara i zawodna) – wymaga wymiany.
- Agregat prądotwórczy i najaśnice – zapewniają zasilanie i oświetlenie podczas nocnych akcji.
- Sprężarka i aparat tlenowy – niezbędne w działaniach ratunkowych

Finansowanie w 2024 roku:

1.W 2024 r. w ramach wygranej przez gminę Wieliczki w powiecie oleckim akcji „Bitwa o remizy” z funduszy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji zakupiono za kwotę 65 000,00 złotych specjalistyczny sprzęt między innymi: motopompa, sprężarka, aparat tlenowy, ubranie do szerszeni, wyposażenie torby medycznej, skrzynka narzędziowa, najaśnice, agregat prądotwórczy, drabina. Dokonano zakupu i ułożono kostkę brukową na podjeździe do strażnicy.

2.Urząd Gminy Wieliczki: 3 875,00 zł

3.Fundusze PSP (poza KSRG): 1 040,00 zł

3.Ochotnicza Straż Pożarna w Markowskich funkcjonuje od 2001 roku.

Członkowie zwyczajni-10os.,w tym w wieku18-65 (10os.). Mogący brać udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych-10os. Ukończone wyszkolenie w zakresie: dowódca OSP-2os., naczelnik OSP-2os., kurs kierowcy konserwatora sprzętu ratowniczego-1os., strażacy ochotnicy OSP-10 os., kurs z zakresu ratownictwa technicznego-1os.,

Najważniejsze zasoby jednostki:

Budynek strażnicy, który służy jako garaż oraz magazyn sprzętu

Pojazd ratowniczo-gaśniczy – lekki samochód z 1979 roku, podstawowy środek transportu do akcji.

Pompy: szlamowa, pływająca, pilarka do drewna, szlifierka, Drabiny nasadkowe, węże tłoczne i ssawne, radiostacja samochodowa, syrena elektryczna ręczna, reflektor przenośny.

Finansowanie w 2024 roku:

1. W 2024 r. w ramach wygranej w powiecie oleckim akcji „Bitwa o remizy” przez gminę Wieliczki z funduszy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji zakupiono za kwotę 19.000,00 złotych specjalistyczny sprzęt między innymi: pompę szlamową, kombinezon na szerszenie, chwytak na rogi dla zwierząt, wyposażenie torby medycznej, szlifierkę, tłumicę gumową, sito kominowe, gaśnice samochodową, reflektor, linę ratowniczą, pływającą, pass ratowniczy, kamizelkę asekuracyjną, wąż sawanny, wąż tłoczny.

2. Urząd Gminy Wieliczki: 3 626,00 zł

3. Fundusze PSP (poza KSRG): 1 040,00 zł

Liczba wyjazdów do interwencji przeprowadzonych przez Organizację w 2024 roku: 2, w których udział wzięły 4 osoby.

4. Ochotnicza Straż Pożarna w Wieliczkach powstała w 1946 roku. Jest organizacją społeczną, składającą się z grupy ochotników, którzy prowadzą akcje ratowniczo-gaśnicze, wykonują zadania związane z ratownictwem drogowym i medycznym. Decyzja

Nr 40/16/KSRG z dnia 04 kwietnia 1995 roku Ochotnicza Straż Pożarna w Wieliczkach została wpisana z dniem 07 kwietnia 1995 roku do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.

Ochotnicza Straż Pożarna w Wieliczkach liczy 24 członków zwyczajnych w wieku 18-65 lat oraz jednego członka honorowego. Mogący brać udział w akcjach ratowniczych-gaśniczych – 14os. Wszyscy członkowie OSP ukończyli podstawowy kurs ratowniczy – 24 os. Uprawnienia prawa jazdy kat. C posiadają 4 os. Szkolenie – kierowcy konserwatorzy sprzętu ratowniczego ukończyło 5 os., kurs kwalifikowalnej pierwszej pomocy ukończyły – 2 osoby, wyszkolenie z zakresu współpracy z LPR ukończyły – 4 os., szkolenie dowódcy OSP ukończyły – 4 os., wyszkolenie naczelnika OSP ukończyły – 2 os.

Najważniejsze zasoby jednostki:

- Remiza strażacka z zapleczem garażowym, administracyjnym i szkoleniowym.
- Samochód ratowniczo-gaśniczy (średni, z 2013 r.).
- Samochód ratowniczo-gaśniczy (ciężki, z 1986 r.).

- Sprzęt pożarniczy i ratowniczy, w tym: motopompy, pompy szlamowe, pilarki, agregat prądotwórczy i najaśnice, drabiny, czujniki, aparaty oddechowe, sprężarka i aparat tlenowy defibrylator, torba medyczna, kombinezony do usuwania owadów i odzież specjalna.
- System łączności, obejmujący radiostacje i syrenę alarmową ze zdalnym uruchamianiem.

Liczba wyjazdów do zdarzeń w 2024 roku 42 w tym: 9 pożarów (łącznie biorących udział strażaków w akcjach 54 strażaków), 28 miejscowe zagrożenia (łącznie 168 osób brało udział w akcjach), 5 wyjazdów gospodarczych (łącznie 30 osób wzięło udział w wyjazdach).

Finansowanie w 2024 roku:

W 2024 r. w ramach wygranej w powiecie oleckim przez gminę Wieliczki akcji „Bitwa o remizy” z funduszy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji zakupiono za kwotę 320 000,00 złotych specjalistyczny sprzęt między innymi: motopompę pływającą, piłę do drewna, kamerę termowizyjną, miernik wielogazowy, węże ssawne, lornetki, fantom do ćwiczeń i nauki resuscytacji dorosłego człowieka i dziecka, AED ćwiczebne). Dokonano remontu strażnicy (wymiana drzwi do strażnicy, wymiana posadzek wraz z ich dociepleniem, wymiana 2 drzwi oraz 2 okien).

Zarządzanie kryzysowe

W Gminie Wieliczki funkcjonuje Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego, którego zadaniem jest bieżące monitorowanie zagrożeń, koordynacja działań w sytuacjach kryzysowych oraz zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom.

Zespół spotyka się raz na kwartał na planowych posiedzeniach, w których uczestniczą zaproszeni goście oraz dyrektorzy instytucji gminnych. Podczas tych spotkań:

- analizowana jest bieżąca sytuacja w gminie w różnych aspektach życia mieszkańców,
- omawiane są możliwe zagrożenia lokalne (np. powodzie, wichury, awarie infrastruktury),
- oceniana jest skuteczność działania systemów ostrzegania i reagowania kryzysowego,
- koordynowane są działania służb i instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo.

Zespół odgrywa kluczową rolę w zapobieganiu sytuacjom kryzysowym, a także w szybkiej reakcji i sprawnym zarządzaniu zasobami gminy w czasie zagrożenia.

Działania Gminy Wieliczki w zakresie obrony cywilnej

W 2024 roku Gmina Wieliczki, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, realizowała zadania z zakresu obrony cywilnej mające na celu przygotowanie mieszkańców oraz struktur administracyjnych do działania w sytuacjach zagrożeń, zarówno w czasie pokoju, jak i w razie wystąpienia sytuacji kryzysowych lub wojennych.

Do najważniejszych działań należały:

- utrzymywanie gotowości systemu wczesnego ostrzegania i alarmowania ludności oraz współpraca z jednostkami straży pożarnej, policji i innymi służbami ratowniczymi,
- utrzymywana jest gotowość systemu wczesnego ostrzegania i alarmowania ludności w tym testowanie syren alarmowych usytuowanych w remizach OSP na terenie Gminy.
- prowadzone są akcje informacyjne dot. stopni alarmowania CRP - dwa razy do roku - w sierpniu i we wrześniu w ramach tych działań uruchamiane są syreny alarmowe.

W Urzędzie Gminy w Wieliczkach jest utworzony magazyn ze sprzętem ochrony ludności i do reagowania w sytuacjach kryzysowych. Sprzęt jest uzupełniany przez zakupy własne w miarę posiadanych środków finansowych oraz przez Urząd Wojewódzki w Olsztynie.

Wykorzystywane są tablice informacyjne w urzędzie gminy w sołectwach do umieszczania ulotek informacyjnych. Opracowywane są informacje na stronie Urzędu Gminy w zakresie bezpieczeństwa, zarządzania kryzysowego i ochrony ludności oraz inne działania z tą tematyką związane.

Podejmowane działania miały na celu zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców, budowanie odporności lokalnej społeczności oraz zapewnienie sprawnego funkcjonowania gminy w sytuacjach nadzwyczajnych.

Komunikacja i transport

Gmina Wieliczki, położona w powiecie oleckim, w województwie warmińsko-mazurskim, posiada zróżnicowaną sieć dróg publicznych, która obejmuje drogi gminne, powiatowe oraz wojewódzkie. Układ komunikacyjny gminy umożliwia sprawne przemieszczanie się zarówno wewnątrz gminy, jak i w kierunku sąsiednich miejscowości oraz większych ośrodków miejskich, takich jak Olecko.

Na terenie gminy znajduje się:

- **sieć dróg gminnych** o łącznej długości 65 kilometrów, która zapewnia dostępność komunikacyjną do wszystkich sołectw i przysiółków; drogi te są systematycznie modernizowane i remontowane, m.in. poprzez utwardzanie nawierzchni kruszywem lub asfaltem,

- **drogi powiatowe**, które łączą miejscowości gminne z drogami wojewódzkimi oraz miastem Olecko, będąc kluczowym elementem w codziennym ruchu mieszkańców,
- **droga wojewódzka nr 655**, przebiegająca przez teren gminy, stanowi ważny szlak komunikacyjny umożliwiając dostęp do Olecka i Ełku oraz dalszych połączeń drogowych w regionie.

Utrzymanie i rozwój sieci drogowej jest jednym z priorytetów samorządu gminy Wieliczki. W 2024 roku kontynuowano działania modernizacyjne, remontowe oraz inwestycje w infrastrukturę drogową, mające na celu poprawę bezpieczeństwa, komfortu podróży oraz zwiększenie dostępności komunikacyjnej dla mieszkańców i przedsiębiorców. Drogi gminne były poddawane bieżącemu utrzymaniu, a co za tym idzie: profilowaniu, skarpowaniu, żwirowaniu, wykaszaniu poboczy, zamykaniu, a w okresie zimowym odśnieżaniu i zwalczaniu śliskości.

Tabela 6. Transport publiczny

Zakres działań	Opis
1. Umowa z Firmą FASTER-WASH sp. z o.o.	Firma FASTER świadczy usługę do 31.12.2030r. na podstawie umowy z Gminą Olecko czyli Organizatorem. Firma FASTER-WASH zalicza się do profesjonalnych przewoźników zapewniających wygodny i bezpieczny transport lokalny. Firma obsługuje mieszkańców Gminy Wieliczki jak również dzieci poprzez dowożenie ich do pobliskiej placówki oświaty.
2. Porozumienie międzygminne nr 7342.10.2024 Burmistrza Olecko z dnia 6 marca 2024r.	Porozumienie międzygminne zawarte jest pomiędzy Gminą Olecko i Gminą Wieliczki w sprawie zorganizowania i wykonania (prowadzenia) wspólnej komunikacji (usługa główna) wraz z komunikacją dodatkową i usługami dodatkowymi w zakresie transportu zbiorowego. W porozumieniu Gmina Olecko pełni rolę Organizatora tzn. iż przejmuje obowiązki Gminy, związane z realizacją zadań określonych w § 2 ust. 2 i 3 porozumienia.
3. Linie komunikacyjne	Na dzień 31.12.2024r. na terenie Gminy Wieliczki funkcjonowały następujące linie komunikacyjne: 1. Cimochy- Wieliczki- Olecko 2. Wieliczki- Wojnasy- Rynie 3. Wieliczki- Niedźwiedzkie- Wilkasy 4. Wieliczki- Szeszki- Cimoszki- Wieliczki 5. Wieliczki- Starosty- Puchówka

4. Zadania Gminy Olecko jako Organizatora	-Ustalanie i zmiana cen biletów za przewóz osób i bagażu oraz posiada uprawnienia do ustalenia przejazdów ulgowych i bezpłatnych oraz przepisów taryfowych. - Wydawanie dla Operatora transportu tj. firmy FASTER-WASH zaświadczeń lub innych dokumentów, wymaganych przepisami prawa, na wykonywanie przewozów regularnych na liniach komunikacyjnych objętych porozumieniem; - Przeprowadzanie kontroli Operatora transportu publicznego; - Wykonywanie zadań, w tym przede wszystkim wspólnej komunikacji; - Zawieranie umowy z Operatorem na realizację wspólnej komunikacji i dokonywanie płatności za świadczone przez Operatora usługi; - ustalenia we współpracy z Gminą zasad korzystania z przystanków komunikacyjnych i dworców z ich właścicielami lub zarządzającymi; - zapewnienie ciągłości transportu osób w sytuacji doraźnych i okresowych zmian tras przejazdu, lokalizacji przystanków, rozkładów jazdy; - współpraca z Gminą przy określaniu parametrów ilościowych, jakościowych i technicznych dla zadania; - współpraca z Gminą podczas przygotowania i przeprowadzania promocji transportu publicznego-wspólnej komunikacji; - opracowanie, analiza, przetwarzanie i aktualizacja rozkładu jazdy zgodnie z zapotrzebowaniami przekazywanymi przez Gminę; - rozliczanie rekompensaty, zgodnie z zasadami określonymi w porozumieniu;
5. Zadania Gminy Wieliczki	1. Określanie układu tras komunikacyjnych; 2. Określanie i aktualizacja parametrów ilościowych, jakościowych i technicznych dotyczących prowadzonej wspólnej komunikacji; 3. Prowadzenie współpracy przy opracowywaniu rozkładu jazdy; 4. opiniowanie projektów rozkładów jazdy; 5. Prowadzenie współpracy przy opracowywaniu i aktualizowaniu taryf opłat oraz zakresu ulg i zwolnień z opłat; 6. Informowanie Organizatora i Operatora o konieczności dostosowania przebiegu linii komunikacyjnych, częstotliwości kursowania, pojemności i ilości taboru; 7. Wykonywanie na terenie Gminy Wieliczki obowiązków ustawowych dotyczących przystanków

	komunikacyjnych; 8. Zakup biletów dzieciom i młodzieży.
--	--

Kultura i sport

Gminny Ośrodek Kultury w Wieliczkach (GOK), założony został w 1974 r. przez Gminną Radę Narodową w Wieliczkach (Uchwała Nr V/27/74 GRN w W-ach 20.12.1974 r.) od blisko pięciu dekad pełni kluczową rolę w życiu społeczno-kulturalnym mieszkańców gminy. Dnia 01.09.2025r po połączeniu dwóch jednostek (Gminnej Biblioteki Publicznej w Wieliczkach i Gminnego Ośrodka Kultury w Wieliczkach) utworzono Gminne Centrum Kulturalno-Biblioteczne w Wieliczkach. Jako główna instytucja kultury w regionie, integruje pokolenia, pielęgnuje tradycje, wspiera talenty i buduje poczucie wspólnoty. GCK-B realizuje szeroką ofertę kulturalną i edukacyjną dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów. Organizuje liczne wydarzenia, takie jak festyny, koncerty, wystawy, przeglądy artystyczne czy jarmarki, które odbywają się zarówno w siedzibie Ośrodka, jak i w plenerze. Istotnym elementem działalności jest promocja lokalnych artystów i twórców ludowych. GCK-B wspiera rękodzielników, udostępniając im przestrzeń do prezentacji prac. Ścisła współpraca z Kołami Gospodyń Wiejskich, Stowarzyszeniem Razem Łatwiej w Wieliczkach, Zespołem Ludowym „Wieliczanie” owocuje wspólnymi inicjatywami, które wzbogacają ofertę kulturalną i integrują mieszkańców.

Gminny Ośrodek Kultury w Wieliczkach został wpisany 20.03.1992 r. do Rejestru Instytucji Kultury- Księga Rejestrowa Instytucji Kultury Nr 1, poz 1. GOK rozwija również potencjał artystyczny dzieci i młodzieży poprzez zajęcia plastyczne, muzyczne i teatralne. Od ponad 10 lat działa przy nim zespół ludowy kultywujący tradycje regionalne. GOK wspiera także zespoły młodzieżowe – obecnie Amore Mio, wcześniej Syndrom – dając młodym przestrzeń do artystycznej ekspresji. W ofercie są także zajęcia rekreacyjne, m.in. Zumba i „stick fitness”. Animatorzy prowadzą warsztaty rękodzielnicze, kulinarne i z zakresu nowych technologii. Misją GOK-u jest upowszechnianie kultury, rozwój pasji oraz tworzenie miejsca otwartego dla wszystkich mieszkańców – bez względu na wiek czy doświadczenie artystyczne. To przestrzeń inspiracji, współpracy i realizacji marzeń, która od lat pozostaje sercem życia kulturalnego gminy Wieliczki.

Tabela 7. Zrealizowane działania w Gminnym Ośrodku Kultury w Wieliczkach w 2024 r.

Data	Temat	Liczba uczestników
03.09.2024	Zajęcia i próba wokalna Zespół Ludowy „Wielczanie”	13-15
	Zumba (zajęcia treningowe z elementami fitnessu)	10-15
05.09.2024	Zumba (Fitsticks Move – fitness z pałeczkami)	10-15
10.09.2024	Zajęcia i próba wokalna Zespół Ludowy „Wielczanie”	13-15
	Zumba (zajęcia treningowe z elementami fitnessu)	10-15
12.09.2024	Zumba (Fitsticks Move – fitness z pałeczkami)	10-15
17.09.2024	Zajęcia i próba wokalna Zespół Ludowy „Wielczanie”	13-15
	Zumba (zajęcia treningowe z elementami fitnessu)	20
19.09.2024	Zumba (Fitsticks Move – fitness z pałeczkami)	21
24.09.2024	Zajęcia i próba wokalna Zespół Ludowy „Wielczanie”	13-15
	Zumba (zajęcia treningowe z elementami fitnessu)	18
26.04.2024	Zumba (Fitsticks Move – fitness z pałeczkami)	19
28.09.2024	Gminne Zawody Wędkarskie dla dorosłych	Ok.25
29.09.2024	Gminne Zawody Wędkarskie dla dzieci	Ok.30 zawodników plus ok. 30 towarzyszących
1.10.2024	Zajęcia i próba wokalna - Zespół Ludowy „Wielczanie”	15
	Zumba (zajęcia treningowe z elementami fitnessu)	18
3.10.2024	Zaj. Kreatywne - Kukurydziane ludki	12
	Zumba (Fitsticks Move – fitness z pałeczkami)	18
4.10.2024	Zajęcia Muzyczne (perkusja młodsza grupa, ukulele, zespół „Amore Mio”” perkusja starsza grupa, gitara klasyczna)	18
5.10.2024	Regionalne Święto Kukurydzy, Święto plonów Potańcówka	Ok.600
8.10.2024	Zajęcia i próba wokalna Zespół Ludowy „Wielczanie”	14
	Zumba (zajęcia treningowe z elementami fitnessu)	19
10.10.2024	Zaj. Kreatywne – Zwierzęta z liści	15
	Zumba (Fitsticks Move – fitness z pałeczkami)zajęcia treningowe z elementami fitnessu)	20
11.10.2024	Zajęcia Muzyczne (perkusja młodsza grupa, ukulele, zespół „Amore Mio”” perkusja starsza grupa, gitara klasyczna)	16
15.10.2024	Zajęcia i próba wokalna Zespół Ludowy „Wielczanie”	15
	Zumba (zajęcia treningowe z elementami fitnessu)	19
17.10.2024	Zaj. kreatywne – Zwierzęta z szyszek	15
	Zumba (Fitsticks Move – fitness z pałeczkami)zajęcia treningowe z elementami fitnessu)	16
18.10.2024	Zajęcia Muzyczne (perkusja młodsza grupa, ukulele, zespół „Amore Mio”” perkusja starsza grupa, gitara klasyczna)	16
22.10.2024	Zaj. Ruchowe, intergacyjne dla dzieci i młodzieży	18
	Zajęcia i próba wokalna Zespół Ludowy „Wielczanie”	15
	Zumba (zajęcia treningowe z elementami fitnessu)	15
23.10.2024	Zaj. teatralne dla dzieci i młodzieży	16
24.10.2024	Warsztaty – Wiązanki na Święto Zmarłych	27
	Zumba (Fitsticks Move – fitness z pałeczkami)	20

25.10.2024	Zajęcia Muzyczne (perkusja młodsza grupa, ukulele, zespół „Amore Mio” perkusja starsza grupa, gitara klasyczna)	21
	Wieczór gier	Ok. 40
29.10.2024	Zaj. ruchowe	14
	Zajęcia i próba wokalna Zespół Ludowy „Wielczanie”	15
	Zumba (zajęcia treningowe z elementami fitnessu)	20
30.10.2024	Zaj. teatralne	18
31.10.2024	Zaj. kreatywne – Lampiony ze słoików	20
	Zumba (Fitsticks Move – fitness z pałeczkami) zajęcia treningowe z elementami fitnessu)	18
5.11.2024	Bal postaci z bajek	Ok.60 dzieci plus rodzice 30
	Zajęcia i próba wokalna Zespół Ludowy „Wielczanie”	16
	Zumba (zajęcia treningowe z elementami fitnessu)	20
6.11.2024	Zaj. z robotyki dla dzieci	10
7.11.2024	Zaj. kreatywne – kotyliony patriotyczne	20
	Zumba (Fitsticks Move – fitness z pałeczkami)	18
8.11.2024	Zajęcia Muzyczne (perkusja młodsza grupa, ukulele, zespół „Amore Mio” perkusja starsza grupa, gitara klasyczna)	18
11.11.2024	Dzień Niepodległości	Ok. 80
	Konkurs na najpiękniejszy kotylion	
	Wystawa: Tak Powstawała Niepodległa	
12.11.2024	Zaj. ruchowe dla dzieci i młodzieży	10
	Zajęcia i próba wokalna Zespół Ludowy „Wielczanie”	18
	Zumba (zajęcia treningowe z elementami fitnessu)	20
13.11.2024	Zaj. teatralne	12
14.11.2024	Zaj. kreatywne – Las z wytłaczanek	20
	Zumba (Fitsticks Move – fitness z pałeczkami)	20
15.11.2024	Zajęcia Muzyczne (perkusja młodsza grupa, ukulele, zespół „Amore Mio” perkusja starsza grupa, gitara klasyczna)	21
16.11.2024	Dzień Seniora (bal)	90
19.11.2024	Zaj. ruchowe dla dzieci i młodzieży	10
	Zajęcia i próba wokalna Zespół Ludowy „Wielczanie”	18
	Zumba (zajęcia treningowe z elementami fitnessu)	16
20.11.2024	Wieczór z książką	12
	Zaj. teatralne	10
21.11.2024	Zaj. kreatywne – Kartki świąteczne	20
	Zumba (Fitsticks Move – fitness z pałeczkami)	18
22.11.2024	Zajęcia Muzyczne (perkusja młodsza grupa, ukulele, zespół „Amore Mio” perkusja starsza grupa, gitara klasyczna)	20
26.11.2024	Zaj. ruchowe	10
	Zajęcia i próba wokalna Zespół Ludowy „Wielczanie”	
	Zumba (zajęcia treningowe z elementami fitnessu)	
27.11.2024	Zaj. teatralne	10
28.11.2024	Zaj. kreatywne – Babelkowe kociołki	20
	Zumba (Fitsticks Move – fitness z pałeczkami)	
29.11.2024	Zajęcia Muzyczne (perkusja młodsza grupa, ukulele, zespół	

	„Amore Mio”” perkusja starsza grupa, gitara klasyczna)	
	Andrzejkowy wieczór gier	Ok.40
3.12.2024	Zaj. kreatywne – dekoracje świąteczne	25
4.12.2024	Zaj. teatralne – świąteczne kukielki	25
5.12.2024	Zaj. kreatywne – Dekoracje z rolek	20
	Zumba (Fitsticks Move – fitness z pałeczkami)	
6.12.2024	Mikołajki plus planetarium	Ok.100
	Zajęcia Muzyczne (perkusja młodsza grupa, ukulele, zespół „Amore Mio”” perkusja starsza grupa, gitara klasyczna)	20
9.12.2024	Warsztaty dla seniorów – Kwiatowe bombki	8
10.12.2024	Warsztaty dla dorosłych – gipsowe dekoracje	12
	Warsztaty dla dzieci- kule śnieżne ze słoików	20
	Zajęcia i próba wokalna Zespół Ludowy „Wielczanie”	18
	Zumba (zajęcia treningowe z elementami fitnessu)	16
11.12.2024	Warsztaty cyfrowe dla dorosłych – projektowanie i wysyłanie kartki świątecznej	2
	Zaj. teatralne – bałwanki ze skarpet	10
12.12.2024	Warsztaty świąteczne – zawieszane stroiki na kiju	20
	Zumba (Fitsticks Move – fitness z pałeczkami)	16
13.12.2024	Zajęcia Muzyczne (perkusja młodsza grupa, ukulele, zespół „Amore Mio”” perkusja starsza grupa, gitara klasyczna)	16
	Pokaz Farmasi (wynajecie)	20
17.12.2024	Pieczenie pierników	25
	Zajęcia i próba wokalna Zespół Ludowy „Wielczanie”	18
	Zumba (zajęcia treningowe z elementami fitnessu)	16
18.12.2024	Zaj. teatralne - Kukielkowy Teatrzyk Świąteczny (Czerwony Kapturek)	10
19.12.2024	Gminne Spotkanie Wigilijne	130
20.12.2024	Zajęcia Muzyczne (perkusja młodsza grupa, ukulele, zespół „Amore Mio”” perkusja starsza grupa, gitara klasyczna)	18
30.12.2024	Dzień gier planszowych	25

Przy Gminnym Centrum Ośrodku Kultury w Wieliczkach działa Zespół Ludowy „Wielczanie”, który we współpracy z GOK Wieliczki oraz Zespołem Szkolno-Przedszkolnym w Wieliczkach współorganizował w 2024 r. spotkania, warsztaty kulturalno-edukacyjne:

1. 04.01.2024 r. – Jasełka w Szkole Podstawowej im. św. Jana Pawła II w Wieliczkach,
2. 08.03.2024 r. – Dzień Kobiet w Szkole Podstawowej im. św. Jana Pawła II w Wieliczkach,
3. 05.10.2024 r. – Regionalne Święto Kukurydzy. Święto Plonów w Wieliczkach,
4. 16.10.2024 r. – Dzień Seniora w Wieliczkach,
5. 11.11.2024 r. – Gminne Obchody Święta Niepodległości,
6. 19.12.2024 r. – Gminne Spotkanie Wigilijne w Wieliczkach,
7. 20.12.2024 r. – Jasełka w Szkole Podstawowej im. św. Jana Pawła II w Wieliczkach.

Na terenie gminy aktywnie działają, pielęgnując zwyczaje oraz tradycje Koła Gospodyń Wiejskich: Koło Gospodyń Wiejskich „Super Babki”, Koło Gospodyń Wiejskich „Róże z Niedźwieckich”, Koło Gospodyń Wiejskich „Sobolanki z Sobol”, Koło Gospodyń Wiejskich „Cimoszanki z Cimoch”, Koło Gospodyń Wiejskich „Mały Stary Młyn” z sołectwa Małe Olecko, Koło Gospodyń Wiejskich „Jagódki” z Wilkas, Koło Gospodyń Wiejskich „NORDASKI” z Nor, z którymi w 2024 r. współpracował Gminny Ośrodek Kultury w Wieliczkach przy organizacji:

1. 05.10.2024 r. – Regionalne Święto Kukurydzy. Święto Plonów w Wieliczkach,
2. 16.10.2024 r. – Dzień Seniora w Wieliczkach,
3. 19.12.2024 r. – Gminne Spotkanie Wigilijne w Wieliczkach.

Środki finansowe na prowadzenie działalności statutowej pochodzą z dotacji budżetu Gminy Wieliczki, która wyniosła w 2024 r. wyniosła 388 252,21 zł.

Działalność Biblioteczna

Gminna Biblioteka Publiczna w Wieliczkach (GBP) mieści się w budynku Szkoły Podstawowej w Wieliczkach. W Bibliotece zatrudniony jest jeden pracownik biblioteczny na pełny etat - jednocześnie kierownik jednostki oraz główna księgowa na ¼ etatu.

Zadania podstawowe Gminnej Biblioteki Publicznej:

1. Gromadzenie, opracowanie i przechowywanie materiałów bibliotecznych, zakup nowości wydawniczych z uwzględnieniem poszczególnych grup czytelniczych.
2. Udostępnianie zbiorów bibliotecznych.
3. Ocena posiadanych zbiorów pod kątem ich przydatności w środowisku i dokonywanie niezbędnych selekcji.
4. Popularyzacja książki i czytelnictwa, poprzez akcentowanie ważniejszych rocznic literackich i historycznych.
5. Wspieranie systemu edukacji, poprzez rozwijanie zainteresowań czytelniczych wśród dzieci i młodzieży szkolnej.
6. Przygotowanie wniosku o udzielenie dofinansowania na zakup nowości wydawniczych ze środków Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0.
7. Gromadzenie i przechowywanie dokumentacji związanej z działalnością biblioteki.
10. Gromadzenie dokumentacji z działalności kulturalno-oświatowej biblioteki.
11. Dbłość o stan lokalu i estetyczny wygląd pomieszczeń biblioteki.

Gminna Biblioteka Publiczna w Wieliczkach jako instytucja organizująca i upowszechniająca czytelnictwo w pierwszym rzędzie opiera się na istnieniu racjonalnie skompletowanego księgozbioru. Księgozbiór jest podstawowym czynnikiem warunkującym pracę w bibliotece. W GBP w 2024 r. przybyło: 140 sztuk materiałów bibliotecznych (są to książki) – wartość - 5.000 zł.

Zakupione książki to przede wszystkim literatura piękna dla dorosłych, książki dla dzieci oraz literatura z historii.

Znaczną część czytelników biblioteki stanowią uczniowie Szkoły Podstawowej im. Św. Jana Pawła II w Wieliczkach. Biblioteka na bieżąco analizuje wypożyczenia pod kątem zainteresowań i potrzeb czytelników. W bibliotece zarejestrowano: 247 czytelników, wypożyczono ogółem 2533 jednostek inwentarzowych. Najaktywniejszymi czytelnikami w bibliotece jest grupa dzieci do lat 13.

Gminna Biblioteka Publiczna na bieżąco pozyskuje nowych czytelników wśród dorosłych. Biblioteka posiada 6 komputerów dla użytkowników, z bezpłatnym dostępem do Internetu. Wykorzystanie Internetu: 123 klientów odnotowanych w zeszycie czytelników.

Obok działalności statutowej biblioteki, gromadzenie, opracowanie i udostępnianie księgozbioru, placówka prowadzi działalność kulturalną:

- spotkanie autorskie z Grzegorzem Kacperskim,
- spotkanie literackie i wystawa poświęcona Wacławowi Klejmontowi,
- spotkanie i wystawa rysunku satyrycznego Waldemara Rukścia,
- Wieczór z książką,
- stoisko podczas festynu z okazji Dnia Dziecka na stadionie gminnym w Wieliczkach – gry i konkursy z nagrodami dla dzieci i młodzieży,
- Narodowe Czytanie –Kordian,
- stoisko podczas Regionalnego święta Kukurydzy - gry i konkursy z nagrodami dla dzieci i młodzieży,
- czytanie bajek dzieciom w przedszkolu w Wieliczkach,
- organizacja Dyskusyjnego Klubu Książki,
- prowadzenie kroniki wydarzeń w GBP Wieliczki,
- gromadzenie i opracowywanie materiałów prasowych, poświęconych gminie Wieliczki w „Gazecie Olsztyńskiej”, „Głosie Olecka”,
- prowadzenie profilu na FB,
- lekcje biblioteczne,

- praca indywidualna z czytelnikiem (np. pomoc w wyszukiwaniu informacji w Internecie, zachęcanie do czytelnictwa poprzez indywidualne rozmowy, tłumaczenie najmłodszym zgubnych skutków uzależnienia behawioralnego od komputera, internetu, gier komputerowych),
- współpraca z innymi placówkami: Miejsko-Powiatową Biblioteką Publiczną w Olecku, PCWE/Powiatową Biblioteką Pedagogiczną w Olecku, Wojewódzką Biblioteką Publiczną w Olsztynie, Gminnym Ośrodkiem Kultury w Wieliczkach, Zespołem Szkolno-Przedszkolnym w Wieliczkach.

Rynek pracy

Na koniec stycznia 2025 roku liczba bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Olecko wynosiła 1.515 osób (wzrost bezrobocia o 5,5% w stosunku do grudnia 2024 roku oraz o spadek 11,8% w stosunku do stycznia 2024r.).

Liczbę bezrobotnych w powiecie oleckim w podziale na poszczególne gminy przedstawia Tabela.

Tabela.
Liczba bezrobotnych w powiecie w podziale na gminy

Kategoria		Miasto Olecko	Gmina Olecko	Gmina Kowale Ol.	Gmina Świątajno	Gmina Wieliczki	Ogółem powiat
Liczba bezrobotnych	O	486	282	258	244	166	1436
	K	241	158	127	109	83	718
Z prawem do zasiłku	O	89	34	30	42	24	219
	K	50	20	17	18	10	115
Poprzednio pracujący	O	423	240	213	204	148	1228
	K	210	125	95	86	71	587
Osoby w okresie do 12 mies. od ukończenia nauki	O	13	7	9	5	1	35
	K	6	5	5	1	1	18
Do 30 roku życia	O	98	66	59	62	36	321
	K	50	45	39	36	27	197
Do 25 roku życia	O	59	36	32	33	22	182
	K	30	22	22	19	16	109
Długotrwale bezrobotne	O	265	191	170	145	112	883
	K	142	116	89	73	59	479
Powyżej 50 roku życia	O	138	73	75	64	41	391
	K	56	28	22	23	14	143
Bez kwalifikacji zawodowych	O	170	127	125	125	63	610
	K	89	81	75	69	40	354
Posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 r. życia	O	78	67	54	47	39	285
	K	66	62	45	37	33	243
Niepełnosprawni	O	14	6	10	11	3	44
	K	8	2	3	2	1	16

O – ogółem

K – w tym kobiety

W gminie Wieliczki na 1000 mieszkańców pracuje 80 osób. 57,0% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 43,0% mężczyźni. Bezrobocie rejestrowane w gminie Wieliczki wynosiło w 2024 roku 12,5% (12,5% wśród kobiet i 12,5% wśród mężczyzn). W 2023 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Wieliczki wynosiło 6 079,37 PLN, co odpowiada 80.00% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Wieliczki 337 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 95 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -242. 18,2% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Wieliczki pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 42,6% w przemyśle i budownictwie, a 9,0% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 1,8% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

DIAGNOZA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY WIELICZKI

Problemy w obszarze pomocy społecznej

Zgodnie z art. 2. 1. Ustawy o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Zgodnie z Art. 3. w/w ustawy Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom, o których mowa w art. 2 ust. 1, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej

GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W WIELICZKACH

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieliczkach jest jednostką organizacyjną Gminy realizującą zadania własne Gminy o charakterze obowiązkowym i zlecone Gminie w zakresie pomocy społecznej. Działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieliczkach obejmują działania osłonowe i aktywizujące, w celu umożliwienia osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie rozwiązać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Podstawowym zadaniem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienia im bytowania w warunkach odpowiadających godności ludzkiej. Pomoc społeczna powinna dążyć do usamodzielniania osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Charakterystyka osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej

W 2024 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieliczkach objął swoim wsparciem 134 rodziny, w sumie 297 osób. Pomógł 78 osobom samotnym oraz 13 rodzinom rencistów i emerytów. Z pomocy Ośrodka skorzystało 14 rodzin mających 1 dziecko, 15 rodzin mających 2 dzieci, 13 rodzin mających 3 dzieci oraz 3 rodzin mających 4 lub więcej dzieci.

Tabela 8.

	2024
Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS	134
Liczba osób w rodzinach	297
Liczba osób samotnych	78
Liczba rodzin emerytów i rencistów	13
Ilość rodzin w zależności od liczby dzieci	
1 dziecko	14
2 dzieci	15
3 dzieci	13
4 i więcej dzieci	3

Jak wskazują dane dotyczące przyczyny trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin objętych pomocą i wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieliczkach w roku 2024, najczęstszym powodem ubiegania się o pomoc jest bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność i ubóstwo. W pomocy społecznej za dotkniętych ubóstwem uważa się osoby i rodziny, których dochód jest równy lub niższy od kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej (w 2024 roku dla osoby samotnie gospodarującej w wysokości 776 zł lub osoby w rodzinie w wysokości 600 zł).

Tabela 9. Powody przyznawania pomocy w roku 2024.

Lp.	Rodzaj sytuacji życiowej	2024	
		Ogółem rodziny	Osoby w rodzinach
1.	ubóstwo	9	9
2.	sieroctwo	0	0
3.	bezdomność	1	1
4.	potrzeba ochrony macierzyństwa w tym wielodzietność	5	30
		5	30
5.	bezrobocie	79	177
6.	niepełnosprawność	13	18
7.	długotrwała lub ciężka choroba	20	29
8.	bezzadność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w tym: rodziny niepełne rodziny wielodzietne	5	20
		3	10
		2	10
9.	przemoc w rodzinie	0	0
10.	alkoholizm	0	0
11.	trudności w przystosowaniu do życia po	1	1

	opuszczeniu zakładu karnego		
12.	zdarzenie losowe	1	1

Dane dotyczące zakresu i ilości udzielonej pomocy, wsparcia dla rodzin

Ustawowymi formami pomocy materialnej przyznawanymi przez Ośrodek są: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy/jednorazowy, zasiłek celowy z tytułu zdarzenia losowego, zasiłek celowy na zakup żywności w ramach programu rządowego.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych.

Zasiłek stały przysługuje osobie pełnoletniej samotnej lub w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

W roku 2024 zasiłek stały wypłacono dla 20 osób na kwotę 169 943,76 zł.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłku okresowego.

Biorąc pod uwagę możliwości finansowe tutejszego ośrodka zasiłki okresowe ustalane są w kwocie 50% różnicy między kryterium dochodowym, a dochodem osoby w rodzinie lub osoby samotnie gospodarującej. Środki finansowe pochodzą z dotacji Wojewody.

W roku 2024 zasiłek okresowy wypłacono dla 65 rodzin na kwotę 237 294,63 zł.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych.

Zasiłki celowe GOPS wypłaca z budżetu gminy. Są one w ponad 90% wypłacane w formie pieniężnej z przeznaczeniem na takie potrzeby jak: zakup żywności, zakup opału, obuwia, odzieży lub pokrycie części kosztów związanych z leczeniem itp.

W roku 2024 zasiłek celowy wypłacono dla 54 rodzin na kwotę 42 940,00 zł.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego.

W roku 2024 roku wypłacano zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego dla 1 rodziny.

Praca socjalna.

Praca socjalna to dziedzina działalności obejmująca okazywanie stosownej pomocy osobom i grupom społecznym w rozwiązywaniu problemów natury społecznej, które ich nękają, a od których nie mogą się uwolnić własnymi siłami. Jest to profesjonalne, zorganizowane i celowe działanie o charakterze prospołecznym prowadzone według specyficznych dla tego zawodu zasad i metod. Praca socjalna skierowana jest głównie

na ludzi o małych możliwościach samodzielnego dawania sobie rady w trudnych sytuacjach życiowych spowodowanych chorobą, bezrobociem, używkami itp.

W tutejszym ośrodku prowadzona jest, na co dzień pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, reprezentowanie klienta w urzędach, poradnictwo w prowadzeniu gospodarstwa domowego, opieki i wychowania dzieci, pomoc w kompletowaniu dokumentów do różnego rodzaju spraw, wydawanie i wypełnianie wniosków do różnych urzędów (KRUS, ZUS itp.), pomoc w poszukiwaniu pracy (kontakt z PUP oraz pracodawcami), pomoc w zdobywaniu nowych kwalifikacji, wsparcie psychiczne, moralne, motywowanie i ciągłe przypominanie, rozmowy motywujące do leczenia odwykowego.

W 2024 roku pracą socjalną objętych zostało 84 rodziny (177 osób w rodzinie).

Pracownicy GOPS współpracują z Powiatowym Urzędem Pracy, Zakładem Doskonalenia Zawodowego, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, Szkołami, Przedszkolami, Gminnym Ośrodkiem Kultury, Policją, Prokuraturą, Komornikami, Sądami, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołem ds. Orzekania O Stopniu Niepełnosprawności, Sołtysami, Radnymi, Urzędem Gminy, Stowarzyszeniami, Noclegownią „Otwarte drzwi”, Ośrodkami Pomocy Społecznej i innymi instytucjami mogącym pomóc klientom ośrodka.

W zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w Gminie Wieliczki znaczącą rolę odgrywa „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych”. Niniejszy Program realizowany jest przez Gminę Wieliczki przy współpracy m.in.: z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej.

Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Usługi opiekuńcze są udzielane osobom w podeszłym wieku, niepełnosprawnym, niemogącym wykonywać podstawowych czynności życiowych i polegają m.in. na podawaniu i zakupie leków, robieniu zakupów, praniu, sprzątaniu, sporządzaniu posiłków, itp.

W 2024 r. GOPS Wieliczki świadczył usługi opiekuńcze w 12 środowiskach.

Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu.

W razie niemożności zapewnienia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania przez rodziny i gminę, osoba wymagająca całodobowej opieki z powodu wieku, choroby

lub niepełnosprawności, niemogąca samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, może ubiegać się o skierowanie do domu pomocy społecznej.

W 2024 roku w Domu Pomocy Społecznej przebywało 8 mieszkańców. Były to domy pomocy społecznej w: Nowej Wsi Ełckiej, Kowalach Oleckich „Zacisze”, Markowskich „Jawor”. Koszt utrzymania tych osób wyniósł 431 111,91 zł.

Opłacenie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Ośrodek opłaca w/w świadczenie za osoby pobierające zasiłek stały oraz osoby objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej. W roku 2024 składki na ubezpieczenie zdrowotne odprowadzono za 27 osób na kwotę 17 929,70 zł w tym za 17 osób pobierających zasiłek stały i za 10 osób objętych indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych.

Zasiłki celowe specjalne przyznawane są dla osób przekraczających kryterium dochodowe w szczególnie uzasadnionych przypadkach w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny.

W roku 2024 zasiłki celowe specjalne wypłacono dla 20 rodzin na kwotę 10 200,00 zł.

Prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Na terenie Gminy Wieliczki nie ma Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Nasi mieszkańcy uczestniczą w zajęciach w Środowiskowym Domu Samopomocy w Olecku. Wójt Gminy Wieliczki zawarł z Burmistrzem Olecka Porozumienie w sprawie objęcia mieszkańców Gminy Wieliczki opieką i usługami świadczonymi przez Środowiskowy Dom Samopomocy w Olecku.

Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny została wprowadzona przez Radę Ministrów uchwałą z dnia 27 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia rządowego programu dla rodzin wielodzietnych oraz rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 maja 2014r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu dla rodzin wielodzietnych.

Łącznie w 2024 roku wydano Karty Dużej Rodziny dla 9 rodzin.

Wypłacanie wynagrodzenia należnego opiekunowi za sprawowanie opieki.

W 2024 r. wynagrodzenie za sprawowanie opieki zostało wypłacone 1 osobie na kwotę 3 600,00zł.

Realizacja zadań z zakresu świadczeń rodzinnych

Przyznawanie i wypłata świadczeń rodzinnych, to zadanie realizowane w GOPS od 2004 r. jako zadanie zlecone gminie, w całości finansowane przez państwo. W/w zadanie realizowane jest poprzez:

1. przyznawanie i wypłacanie zasiłków rodzinnych oraz dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu: urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania,
2. przyznawanie i wypłacanie zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka,
3. przyznawanie i wypłacanie świadczeń opiekuńczych tj. zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń pielęgnacyjnych, zasiłków dla opiekuna, specjalnych zasiłków opiekuńczych.
4. przyznawanie i wypłacanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Pomoc osobom uprawnionym do alimentów

W związku z obowiązującą od 01.10.2008 r. ustawą dotyczącą przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w 2024 r. na rzecz wierzycieli wypłacono świadczenia w wysokości 137 166,23 zł

Świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje dzieciom uprawnionym do alimentów zasądzonych od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Fundusz alimentacyjny przysługuje, jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 1 209,00 zł.

W ramach postępowania wobec dłużników alimentacyjnych podejmowano m. in. następujące czynności:

1. Przeprowadzono 11 wywiadów alimentacyjnych z dłużnikami alimentacyjnymi przebywającymi na terenie naszej gminy;
2. wystąpiono z 16 wnioskami o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego do komornika sądowego;
3. wystąpiono z 4 wnioskami z zapytaniem do Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców o posiadanie prawa jazdy;
4. do Powiatowego Urzędu Pracy o aktywizację zawodową wystąpiono wobec 2 dłużników alimentacyjnych;

5. w 3 przypadkach wszczęto postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych;
6. wystąpiono z 18 wnioskami o zawiadomieniu o podejrzeniu popełnienia przestępstwa;
7. przekazano 32 informacji do Biura Informacji Gospodarczej dot. Zadłużenia dłużników alimentacyjnych.

Prowadzona jest ścisła korespondencja z Komornikiem Sądowym, Komendą Powiatową Policji, Prokuraturą, Powiatowym Urzędem Pracy, Starostwem Powiatowym, Urzędem Skarbowym oraz z innymi gminami zajmującymi się sprawami dłużników alimentacyjnych.

Dodatki mieszkaniowe

W celu uzyskania dodatku mieszkaniowego należy złożyć wniosek o przyznanie dodatku mieszkaniowego i deklarację o dochodach oraz zaświadczenia o wysokości dochodów brutto za ostatnie trzy miesiące poprzedzające datę złożenia wniosku. Powierzchnia użytkowa zajmowanego lokalu nie przekracza normatywnej powierzchni lokalu o więcej niż 30% albo 50% pod warunkiem, że udział powierzchni pokoi i kuchni w powierzchni użytkowej tego lokalu nie przekracza 60%,

- jeżeli w lokalu zamieszkuje większa liczba osób, dla każdej kolejnej osoby zwiększa się normatywną powierzchnię użytkową o 5 m². Normatywną powierzchnię powiększa się o 15 m², jeżeli w lokalu zamieszkuje osoba niepełnosprawna poruszająca się na wózku inwalidzkim lub osoba niepełnosprawna, jeżeli niepełnosprawność wymaga zamieszkiwania w oddzielnym pokoju.

- dochód w gospodarstwie jednoosobowym nie przekracza 40% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, obowiązującego w dniu złożenia wniosku, a w gospodarstwie wieloosobowym 30%.

W 2024 roku wypłacono dodatek mieszkaniowy 17 rodzinom na kwotę 48 899,00 zł.

Dodatek osłonowy

W okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2024 r. GOPS przyjmował wnioski o wypłatę dodatku osłonowego. Dodatek osłonowy miał na celu zniwelowanie kosztów energii, gazu i żywności, dla mniej zamożnych gospodarstw domowych. Zgodnie z przepisami przysługiwał gospodarstwu domowemu, którego przeciętne miesięczne dochody nie przekraczały 2100 zł w gospodarstwie jednoosobowym albo 1500 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym.

W 2024 roku wypłacono dodatek osłonowy 336 rodzinom na kwotę 125 433,68 zł.

Bon energetyczny

Od 1 sierpnia do 30 września 2024 r. gospodarstwa domowe, które spełniały kryteria dochodowe, mogły składać wnioski o wypłatę bonu energetycznego. Bon energetyczny był jednorazowym dofinansowaniem dla gospodarstw domowych do rachunków za energię elektryczną.

W 2024 roku wypłacono bon energetyczny 312 rodzinom na kwotę 119 046,32 zł

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieliczkach realizując ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w 2024 roku zatrudniał 1 asystenta rodziny (umowa zlecenie finansowana ze środków własnych). Wsparciem asystenta rodziny objęte były 3 rodziny, które przeżywały trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. W trakcie realizacji swoich działań asystent systematycznie współpracował z: pracownikami socjalnymi, pedagogami szkolnymi, wychowawcami klas, kuratorami zawodowymi, dzielnicowym oraz służbą zdrowia i innymi instytucjami niezbędnymi do prawidłowego i kompleksowego wspierania rodziny.

Znaczącą część klientów GOPS stanowią rodziny z trudnościami opiekuńczo - wychowawczymi. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami takimi jak: uzależnienie od alkoholu, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemami w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych, wyrażające się m. in. w postaci niedojrzałości emocjonalnej, problemach we współżyciu z ludźmi, trudnościach adaptacyjnych, niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemach wychowawczych w środowisku rodzinnym, szkolnym, ujawniających się w postaci zachowań buntowniczych, agresywnych, konfliktowych, łamania przez dzieci i młodzież panujących obyczajów, norm, wartości.

Czynniki dysfunkcyjne wpływające negatywnie na rodzinę skutkują umieszczaniem dzieci w pieczy zastępczej. Pracownicy socjalni i asystent rodziny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieliczkach w ramach wykonywania swoich obowiązków, podejmują działania na rzecz rodzin borykających się z różnorodnymi problemami. Niejednokrotnie są to rodziny, które oprócz ubóstwa dotknięte są wieloma dysfunkcjami. Praca z takimi rodzinami wymaga od kadry pomocy społecznej wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania w podejmowanych działaniach. Szeroki zakres dysfunkcji w rodzinie wymaga wdrożenia szeregu form pomocy pozafinansowej np. w postaci poradnictwa specjalistycznego czy szeroko rozumianej pracy socjalnej oraz indywidualizacji tych świadczeń, a także stosowania

instrumentów wskazanych w ustawie o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej czyli asystenta rodziny oraz rodziny wspierającej.

Gdy dochodzi do sytuacji, w której rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza ta została ograniczona, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej i umieszczeniu poza rodziną biologiczną. Ośrodek pomocy prowadzi pracę socjalną z rodzinami tych dzieci pod kątem ich powrotu do rodzin biologicznych.

Odebranie dziecka biologicznej rodzinie i umieszczenie go w instytucjonalnej bądź rodzinnej pieczy zastępczej to działanie ostateczne, podejmowane tylko wtedy, kiedy dalszy pobyt dziecka w rodzinie zagraża jego bezpieczeństwu.

Wszystkie rodziny przeżywające problemy opiekuńczo - wychowawczo, trudności w pełnieniu ról społecznych otrzymują kompleksowe wsparcie na wielu płaszczyznach ze strony pracowników socjalnych. Rodziny kierowane są do odpowiednich instytucji pomocowych, GOPS w Wieliczkach jest w stałym kontakcie ze szkołami, kuratorami oraz z dzielnicowym.

W Gminie Wieliczki działa również Gminny Zespół Interdyscyplinarny. W skład Zespołu wchodzi pracownicy socjalni, pedagog szkolny, kuratorzy sądowi, przedstawiciel Policji, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zespół spotyka się raz na dwa m-ce, rozpatruje sprawy związane z przemocą w rodzinie i opieką nad dziećmi.

W ramach Zespołu funkcjonują grupy diagnostyczno-pomocowe, tworzone do pracy z konkretną rodziną i sytuacją. Współpraca w ramach Zespołu daje możliwość wdrażania interdyscyplinarnych równoległych działań naprawczych w rodzinie.

Wsparciem GOPS objęte zostały także rodziny, w których założona jest Niebieska Karta.

W 2024 r. toczyło się 8 procedur Niebieskiej Karty.

W ramach zapobiegania dysfunkcjom w rodzinach, w których rodzice nadużywają alkoholu, pracownicy socjalni kierują wnioski do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wieliczkach.

W 2024 r. dzieci z terenu gminy Wieliczki wypoczywały na koloniach letnich organizowanych i finansowanych przez Warmińsko – Mazurskiego Kuratora Oświaty w Olsztynie. Uczestnicy koloni typowani byli przez pracowników socjalnych tutejszego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieliczkach.

W ramach realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” w 2024 r. z pomocy

w formie zasiłku celowego na zakup żywności skorzystały 49 rodziny (97 osób) na kwotę 30 426,36 zł.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieliczkach finansował posiłki w szkołach w 2024 r. dla 63 dzieci na kwotę 42 956,64 zł.

Strategie i Programy

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wieliczki na lata 2017-2025

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi podstawę do realizacji względnie trwałych wzorów interwencji społecznych podejmowanych w celu zmiany – poprawy zjawisk występujących w obrębie gminy, które oceniane są negatywnie. Realizacja strategii jest monitorowana, co roku przez tutejszy GOPS.

Tutejszy Ośrodek stara się zapobiegać i niwelować występujące problemy poprzez wypłatę zasiłków okresowych, celowych, stałych, świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych, pielęgnacyjnych i mieszkaniowych oraz żywienie dzieci w szkołach. Kieruje również mieszkańców Gminy do udziału w różnego rodzaju projektach mających na celu zwiększenie aktywności społeczno - zawodowej oraz nabycia umiejętności efektywnego poszukiwania pracy.

Strategia wskazuje na perspektywiczne kierunki w tym zakresie na okres najbliższych lat przy uwzględnieniu jak najbardziej optymalnego wykorzystania środków własnych, jak również pozyskiwaniu środków finansowych na rozwój gminy ze źródeł zewnętrznych.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Wieliczki na lata 2025 -2027

W Gminie Wieliczki realizowany jest ponadto Gminny program wspierania rodziny, który jest propozycją kierunków działań pomocowych prowadzonych przez gminę na rzecz wspierania rodzin przeżywających trudności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych oraz zapewnieniu odpowiednich warunków życia dzieciom w naturalnym środowisku rodzinnym. Celem podejmowanych działań jest umocnienie pozycji rodzin w społeczeństwie, umożliwienie pozostawania dzieci w środowisku naturalnym, jakim jest rodzina, a także zbudowanie zintegrowanego systemu wsparcia rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz zapewnienie odpowiednich warunków życia dzieciom w naturalnym środowisku na terenie Gminy Wieliczki.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Wieliczki na lata 2024 - 2030

Celem niniejszego Programu jest ograniczenie zjawiska przemocy i zapewnienie bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy na terenie Gminy Wieliczki poprzez:

- ochronę i pomoc osobom dotkniętym przemocą,
- oddziaływanie na sprawców przemocy domowej poprzez działania korekcyjno-edukacyjne,
- działania profilaktyczne i edukacyjne społeczności lokalnej,
- rozwój kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji

i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Realizując działania zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2024-2030 planuje się osiągnąć następujące efekty:

- stworzenie zintegrowanego systemu przeciwdziałania przemocy domowej,
- ograniczenie zjawiska przemocy oraz poprawy kondycji rodzin mieszkających

na terenie gminy Wieliczki,

- świadczenie kompleksowej pomocy dla osób doświadczających przemocy oraz świadków przemocy domowej,

- zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy, jak i poradnictwa specjalistycznego zarówno dla osób doznających przemocy, jak i dla osób stosujących przemoc.

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

W skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wchodzi 5 osób. W 2024 roku do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęły 4 wnioski o zastosowanie przymusowego obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Skierowano 4 osoby do biegłego sądowego w celu wezwania na badanie i wydanie opinii psychiatryczno-psychologicznej w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. Na badanie stawilo się 4 osób. Wobec 4 osób skierowano wnioski do sądu o zastosowanie przymusowego leczenia od uzależniania alkoholowego.

Budżet Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pochodził z opłat wnoszonych przez właścicieli sklepów w których prowadzona jest sprzedaż napojów alkoholowych. Z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w 2024 r. zaplanowano kwotę 41.100,00 zł. Dodatkowe środki wpłynęły od sprzedaży przez sklepy alkoholu tzw. „małpek” w wysokości 10.111,87 zł. Do budżetu wprowadzono

niewykorzystane środki finansowe z 2023 roku w wysokości 5 098,98 zł. Ogółem plan wydatków na profilaktykę uzależnień w 2024 r. wyniósł 54.194,42 zł.

W ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2024 roku zorganizowano między innymi:

1. Szkolenie z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom od narkotyków i innych substancji psychoaktywnych skierowane do rodziców i kadry pedagogicznej.
2. Zakupiono broszury profilaktyczno-edukacyjne dla młodzieży pt. „Narkotyki i dopalacze” reaguj w porę, z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym i przekazano szkole.
3. Zorganizowano warsztaty profilaktyczno-edukacyjne w szkole z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym i alkoholu w Szkole Podstawowej im. Świętego Jana Pawła II w Wieliczkach.
4. Zorganizowano konkurs profilaktyczno-edukacyjnego na temat negatywnych skutków spożywania alkoholu.
5. Sfinansowano spektakle teatralne, które odbyły się w Gminnym Ośrodku Kultury w Wieliczkach pt. „, Kaja i Gerda. Opowieść o uwalnianiu się uzależnienia w sieci”, spektakl teatralny pt. „, Wandzia i Edek. Opowieść o uwalnianiu się z uzależnienia od internetu”.
6. Sfinansowano zajęcia dla dzieci i młodzieży w czasie ferii zimowych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnym, które odbyły się w Gminnym Ośrodku Kultury w Wieliczkach.
7. Sfinansowano program słowno-muzyczny z zakresu profilaktyki uzależnień pt.: „,Możesz tylko stracić”, obejmujący przeciwdziałanie uzależnieniom od alkoholu, narkotyków, uzależnień behawioralnym wśród młodzieży. Program odbył się w Szkole Podstawowej im. Świętego Jana Pawła II w Wieliczkach.
8. Sfinansowano realizację programu „Spójrz inaczej” w Szkole Podstawowej im. Świętego Jana Pawła II w Wieliczkach.
9. Zorganizowano szkolenie dla Członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z zakresu realizacji zadań profilaktyki uzależnień od alkoholu, narkotyków i behawioralnym,
10. Podczas Regionalnego Święta Kukurydzy, Święta Plonów zorganizowano test wiedzy o negatywnych skutkach spożywania alkoholu.

ANALIZA MOCNYCH ORAZ SŁABYCH STRON, SZANS I ZAGROŻEŃ

Analiza SWOT jest efektywną metodą pozwalającą na identyfikację słabych i silnych stron sfery społecznej gminy Wieliczki oraz szans i zagrożeń, jakie przed nią stoją.

Analiza SWOT składa się z czterech grup czynników:

- mocnych stron (z ang. strenghts) -uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony sfery społecznej i które należy wykorzystać sprzyjając będą jej rozwojowi;
- słabych stron (z ang. weaknesses) -uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony sfery społecznej i które nie wyeliminowane stanowiąc będą barierę jej rozwój;
- szans (z ang. opportunities) -uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności miasta, ale przy odpowiednio podjętych przez nią działaniach, mogą sprzyjać rozwojowi sfery społecznej w gminie Wieliczki;
- zagrożeń (z ang. threats) -uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności miasta, ale które mogą stanowić zagrożenia dla jej rozwoju.

Analiza SWOT jest użytecznym instrumentem pozwalającym na wielowymiarową ocenę aktualnego stanu sfery społecznej w gminie Wieliczki oraz stanowi adekwatny punkt wyjścia do definiowania pożądanych kierunków rozwoju. W ten sposób przedmiotowa analiza ujawnia również obszary wymagające poprawy w funkcjonowaniu gminy, a także wskazuje na niezbędne działania, których podjęcie pomoże osiągnąć ustalone cele.

W analizie SWOT dla gminy Wieliczki uwzględniono takie obszary jak:

- 1) ochrona zdrowia;
- 2) pomoc społeczna;
- 3) rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii;
- 4) rynek pracy;
- 5) edukacja,
- 6) problemy osób starszych i niepełnosprawność.

OCHRONA ZDROWIA

Mocne strony

- Relatywnie dobry dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej- działalność przychodni.
- Działalność gabinetu stomatologicznego.
- Działalność ogólnodostępnej apteki.
- Dostatecznie oceniana przez mieszkańców oferta gminy w zakresie opieki zdrowotnej.

Słabe strony

- Brak opieki całodobowej.
- Ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów.
- Niedostateczna wiedza społeczeństwa na temat profilaktyki i promocji zdrowia.

Szanse

- Wdrażanie unijnych standardów opieki zdrowotnej.
- Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie dostępności opieki medycznej dla mieszkańców.
- Dofinansowanie zakupu sprzętu medycznego ze środków Unii Europejskiej.
- Prowadzenie działań profilaktycznych w obszarze zdrowia.

Zagrożenia

- Brak zainteresowania profilaktyką i promocją zdrowia ze strony mieszkańców.
- Zapaść służby zdrowia.

POMOC SPOŁECZNA

Mocne strony

- Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.
- Współpraca podmiotów realizujących zadania wspomagające pracę GOPS.
- Zaangażowanie pracowników GOPS w działalność na rzecz problematyki społecznej.
- Sprawny system udzielania świadczeń socjalnych (m.in. praca socjalna, świadczenia pieniężne).
- Funkcjonowanie ogólnopolskiego programu Karta Dużej Rodziny.
- Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego.

- Praca Asystenta Rodziny.
- Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Słabe strony

- Często zmieniające się przepisy prawne, dużo dokumentacji, a za mało czasu na pracę socjalną.
- Brak specjalistów kompleksowo zajmujących się rodziną problemową.
- Bierność klientów pomocy społecznej.
- Nowe zadania ustawowe nakładane na Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
- Natłok obowiązków co skutkuje brakiem możliwości realizowania pracy w terenie z rodzinami.

Szanse

- Malejąca ogólna liczba rodzin i osób korzystających z pomocy GOPS.
- Zwiększanie kompetencji osób zaangażowanych w realizację zadań w zakresie pomocy społecznej poprzez uczestnictwo w kursach, szkoleniach.
- Prowadzenie działań zapobiegających dysfunkcjom rodzin.
- Efektywna praca socjalna.

Zagrożenia

- Powiększanie się dysfunkcji rodzinnych.
- Zubożenie społeczeństwa.
- Niewystarczające finansowanie pomocy społecznej.
- Problem alkoholizmu i uzależnień.
- Niewystarczająca wiedza na temat problemów społecznych w gminie.

ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

Mocne strony

- Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Dostęp do stałych środków finansowych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych.

- Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
- Prowadzenie działań w obszarze profilaktyki uzależnień, ze szczególnym uwzględnieniem działalności profilaktycznej wśród dzieci szkolnych i młodzieży.
- Zaangażowanie placówek oświatowych w działania profilaktyczne, informacyjne i edukacyjne w obszarze uzależnień wśród dzieci i młodzieży.

Słabe strony

- Wysoki odsetek znajomości osób w środowisku lokalnym nadużywających alkoholu.

Szanse

- Zwiększanie kompetencji osób zaangażowanych w realizację zadań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom poprzez uczestnictwo w kursach, szkoleniach.
- Wzmoczony monitoring sprzedaży alkoholu i papierosów.
- Zwiększanie świadomości rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych na temat uzależnień poprzez uczestnictwo w prelekcjach, szkoleniach, spotkaniach profilaktycznych.
- Zwiększanie świadomości wśród dzieci i młodzieży na temat zagrożeń uzależnieniami poprzez realizację programów, warsztatów profilaktycznych w szkołach.
- Intensyfikacja działań informacyjnych w celu poszerzania wiedzy mieszkańców na temat instytucji pomocowych na terenie gminy dla osób uzależnionych i ich rodzin.

Zagrożenia

- Brak organizacji pozarządowych działających w obszarze uzależnień.
- Wzrost liczby osób, w stosunku do których istnieje potrzeba podjęcia działań interdyscyplinarnych.

RYNEK PRACY

Mocne strony

- Potencjał demograficzny- znaczna liczba osób w wieku produkcyjnym.
- Warunki sprzyjające rozwojowi przedsiębiorczości.

• Dostępność programów aktywizujących dla osób bezrobotnych. • Efektywna współpraca pomiędzy władzami lokalnymi, a organizacjami pozarządowymi, w zakresie przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji zawodowej.
Słabe strony
• Zmniejszająca się liczba osób pracujących. • Wzrost bezrobocia na lokalnym rynku pracy. • Spadek chęci do działania oraz zmian, w przypadku osób długotrwale bezrobotnych i biernych zawodowo. • Zjawisko dziedziczenia bezrobocia. • Brak placówek świadczących opiekę dla dzieci do lat 3, co niekorzystnie wpływa na aktywizację zawodową kobiet.
Szanse
• Możliwość ograniczania bezrobocia dzięki środkom finansowym z funduszy zewnętrznych (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej) • Upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach • Rozwój nowych przedsiębiorstw na terenie gminy. • Wzrost wynagrodzeń za pracę.
Zagrożenia
• Wzrost liczby osób bezrobotnych. • Wysokie koszty pracodawców. • Zjawisko nielegalnego zatrudnienia. • Brak perspektyw zawodowych szczególnie dla ludzi młodych.

EDUKACJA

Mocne strony

• Relatywnie dobra dostępność do infrastruktury przedszkolnej. • Zwarta i równomiernie rozmieszczona sieć przedszkoli oraz szkół podstawowych. • Działalność Gminnego Centrum Kulturalno - Bibliotecznego w Wieliczkach. • Działalność Zespołu Szkolno - Przedszkolnego. • Dobrze rozwinięta infrastruktura sportowo- rekreacyjna i kulturalna (szeroka oferta zajęć dodatkowych, duże możliwości rozwoju zainteresowań i edukacji).
Słabe strony
• Brak szkół ponadpodstawowych na terenie gminy. • Brak miejsc w placówkach świadczących opiekę dla dzieci do lat 3.
Szanse
• Prowadzenie działań mających na celu podnoszenie poziomu nauczania (szkolenia kadry pedagogicznej, doposażenie placówek oświatowych w pomoce dydaktyczne i edukacyjne). • Dostosowywanie do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży oferty spędzania czasu wolnego.
Zagrożenia
• Spadek poziomu nauczania. • Niechęć do kontynuacji nauki po ukończeniu szkoły średniej.
PROBLEMY OSÓB STARSZYCH, NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ
Mocne strony
• Zaangażowanie pracowników GOPS w pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym. • Dostrzeganie problemów osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku lokalnym. • Świadczenia dla osób niepełnosprawnych. • Koła Gospodyń Wiejskich, które działają w miejscowościach gminy. • Działalność szkół z terenu gminy na rzecz osób starszych. • Dostępność programów aktywizacji zawodowej i społecznej dla osób niepełnosprawnych.
Słabe strony
• Istniejące bariery architektoniczne. • Wykluczenie społeczne, samotność. • Niska aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych, brak miejsc pracy dla osób

niepełnosprawnych.

- Ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów, usług rehabilitacyjnych i opiekuńczych.
- Ograniczona oferta w zakresie organizacji form czasu wolnego.
- Utrzymujące się niekorzystne trendy demograficzne, skutkujące starzeniem się społeczeństwa.

Szanse

- Likwidowanie barier architektonicznych.
- Zwiększenie dostępu do usług rehabilitacyjnych oraz opiekuńczych.
- Realizacja programów aktywizacji zawodowej dla osób niepełnosprawnych.
- Realizacja projektów, spotkań integracyjnych, angażujących osoby starsze i niepełnosprawne w życie społeczne.
- Organizowanie grup wsparcia dla seniorów, wolontariatu (m.in. pomoc w czynnościach dnia codziennego).
- Monitorowanie sytuacji i potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych.
- Wzrost świadomości społeczeństwa na temat sytuacji i potrzeb osób niepełnosprawnych.

Zagrożenia

- Postępujący proces starzenia się społeczeństwa.
- Niskie świadczenia pieniężne związane z niepełnosprawnością.
- Niewystarczająca oferta wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych.
- Niski poziom kwalifikacji osób niepełnosprawnych.
- Izolacja i brak akceptacji osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku lokalnym.

CELE STRATEGICZNE ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ

Misja samorządu skupiona jest na wspieraniu rodziny, pomocy w rozwiązywaniu problemów związanych z uzależnieniami, przemocą domową, ubóstwem czy bezrobociem.

Istotna jest także pomoc osobom starszym oraz niepełnosprawnym. Wypełnienie takiej misji wymaga wdrożenia celów strategicznych oraz operacyjnych wraz z kierunkami działań. Poniżej zostały one przedstawione w formie tabelarycznej. Do każdego celu operacyjnego wskazano kierunki działań zmierzające do jego realizacji, podmioty realizujące cel oraz prognozy zmian wynikające z ich realizacji.

1. CEL STRATEGICZNY- WSPARCIE RODZINY
1.1 Pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo
Kierunki działania: ➤ Edukacja rodzin skupiająca się na przekazywaniu właściwego modelu dotyczącego wypełniania ról rodzicielskich; ➤ Realizacja projektów obejmujących pomoc rodzinom mającym problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych; ➤ Praca socjalna w rodzinach wychowujących dzieci; ➤ Udzielanie wsparcia rodzinom będącym w ciężkiej sytuacji materialnej z sytemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych; ➤ Organizowanie programów integracyjnych oraz szkoleniowych skierowanych dla rodzin dysfunkcyjnych, tworzenie grup samopomocowych.
1.2 Pomoc rodzinom będącym w ciężkiej sytuacji materialnej z powodu wielodzietności lub samotnego rodzicielstwa
Kierunki działania: ➤ Organizowanie programów integracyjnych i szkoleniowych skierowanych do rodzin wielodzietnych oraz rodzin niepełnych; ➤ Zapewnienie osobom samotnie wychowującym dziecko/dzieci szerszego dostępu do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego (rodzinnego, psychologicznego, pedagogicznego oraz prawnego); ➤ Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych /niepełnych.
1.3 Zapewnianie dzieciom oraz młodzieży właściwego dostępu do kształcenia i wszechstronnego rozwoju
Kierunki działania:

- Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży;
- Podnoszenie jakości i warunków kształcenia w placówkach oświatowych, m.in. poprzez doskonalenie kadr nauczycielskich, modernizację placówek i ich wyposażenie w niezbędny sprzęt (w tym komputerowy) oraz programy edukacyjne;
- Zapewnienie pomocy specjalistycznej, wsparcia psychologicznego dla dzieci i młodzieży;
- Zapewnienie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży (poszerzanie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych).

1.4 Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia oraz zdrowego stylu życia

Kierunki działania:

- Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej;
- Organizacja spotkań animacyjnych i aktywizacyjnych;
- Zapewnianie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, zwiększenie dostępności usług specjalistycznych.

OKRES REALIZACJI DZIAŁAŃ:

Działanie ciągle w okresie obowiązywania Strategii 2026-2032

PODMIOTY REALIZUJĄCE:

- Urząd Gminy Wieliczki,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminne Centrum Kulturalno - Biblioteczne,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Placówki kulturalne,
- Ośrodek zdrowia,
- Psycholodzy i terapeuci.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

Budżet samorządowy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu Państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

PROPONOWANE WSKAŹNIKI MONITOROWANIA DZIAŁAŃ:

- Liczba warsztatów/programów/pogadek skierowanych do rodziny;
- Liczba rodzin, które zostały objęte wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych;
- Liczba rodzin mających problemy opiekuńczo - wychowawcze, którym skutecznie udzielono pomocy;
- Liczba nauczycieli i pedagogów szkolnych doskonalących swoje kwalifikacje zawodowe;
- Liczba dzieci i młodzieży korzystających z zajęć pozalekcyjnych;
- Liczba zorganizowanych programów integracyjnych dla rodzin wielodzietnych;
- Liczba inicjatyw z zakresu organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych;
- Liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej.

PROGNOZOWANE ZMIANY:

- Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich;
- Zmniejszenie się liczby rodzin dotkniętych problemami opiekuńczo-wychowawczymi;
- Zwiększenie szans edukacyjnych (zarówno uczniów uzdolnionych, jak i tych mających problemy w nauce);
- Zwiększenie efektywności wsparcia dla osób samotnie wychowujących dzieci;
- Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej, uzależnień oraz zdrowego stylu życia.

2. CEL STRATEGICZNY- PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE

2.1 Wsparcie dla osób i rodzin z problemami uzależnień

Kierunki działania:

- Promowanie profilaktycznej działalności (informacyjnej, edukacyjnej oraz

szkoleniowej) obejmującej tematykę rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii;

- Zapewnienie dostępu do pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu/narkotyków;
- Zapewnienie wsparcia psychologicznego czy prawnego osobom uzależnionym od alkoholu/narkotyków oraz osobom współuzależnionym;
- Podejmowanie działań mających na celu tworzenie grup wsparcia dla osób dotkniętych problemami uzależnień oraz dla współuzależnionych;
- Motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia (GKRPA)
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi, które działają na rzecz osób dotkniętych problemem alkoholowym/narkomanii;
- Wsparcie działalności szkół, Policji, ośrodka zdrowia w profilaktyce uzależnień;
- Szkolenia dla pracowników socjalnych oraz członków GKRPA, realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania problemom uzależnień;
- Prowadzenie i udział w kampaniach edukacyjnych poświęconych tematyce uzależnień, promocja trzeźwości i zdrowego trybu życia;
- Realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w szkołach, świetlicach;
- Ograniczenie promocji napojów alkoholowych skierowanej do młodzieży i dzieci;
- Realizowanie okresowej diagnozy problemów społecznych mającej na celu monitorowanie skali problemu uzależnień.

2.2 Wsparcie dla rodzin, w których występuje problem przemocy w rodzinie

Kierunki działania:

- Zwiększanie skuteczności oraz dostępności pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie;
- Zagwarantowanie ochrony oraz udzielenia pomocy osobom, które doświadczają przemocy w rodzinie (m.in. pomoc materialna, prawna, opieka lekarska);
- Promowanie profilaktycznej działalności (informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej) obejmującej tematykę rozwiązywania problemów związanych z przemocą w rodzinie;
- Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej oraz rehabilitacyjnej dla sprawców przemocy w rodzinie;
- Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, które działają na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- Prowadzenie i udział w kampaniach edukacyjnych poświęconych tematyce przemocy

w rodzinie; ➤ Zwiększanie kompetencji pracowników służb zajmujących się realizacją zadań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie (szkolenia pracowników socjalnych, ZI, GKRPA); ➤ Podejmowanie działań mających na celu tworzenie grup wsparcia dla osób dotkniętych problemami przemocy w rodzinie; ➤ Wsparcie dla dzieci z rodzin, w których obecny jest problem przemocy w rodzinie; ➤ Realizowanie okresowej diagnozy problemów społecznych mającej na celu monitorowanie skali problemu przemocy w rodzinie.
OKRES REALIZACJI DZIAŁAŃ: Działanie ciągle w okresie obowiązywania Strategii 2026-2032
PODMIOTY REALIZUJĄCE: ➤ Urząd Gminy Wieliczki, ➤ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, ➤ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ➤ Zespół Interdyscyplinarny, ➤ Gminne Centrum Kulturalno - Biblioteczne, ➤ Psycholodzy, terapeuci, ➤ Ośrodek Zdrowia, ➤ Świetlice.
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA: Budżet samorządowy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu Państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.
PROPONOWANE WSKAŹNIKI MONITOROWANIA DZIAŁAŃ: ➤ Liczba osób skierowanych do GKRPA; ➤ Liczba realizowanych działań i programów profilaktycznych; ➤ Liczba zrealizowanych szkoleń dla pracowników służb realizujących działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy w rodzinie; ➤ Liczba założonych Niebieskich Kart; ➤ Liczba interwencji przeprowadzonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie; ➤ Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu

występowania przemocy w rodzinie.

PROGNOZOWANE ZMIANY:

- Zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób dotkniętych problemem uzależniania od alkoholu/narkotyków oraz współuzależnionych;
- Zwiększanie świadomości mieszkańców na temat skali problemów, które niosą za sobą uzależnienia;
- Zmniejszenie się liczby osób uzależnionych od alkoholu/narkotyków;
- Zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób dotkniętych problemem przemocy w rodzinie;
- Zmniejszenie się liczby osób/rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie;
- Wzrost świadomości mieszkańców na temat problemu przemocy w rodzinie.

3. CEL STRATEGICZNY-

PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU I BEZROBOCIU

3.1 Wsparcie dla osób i rodzin ubogich oraz zapewnienie im bezpieczeństwa socjalnego

Kierunki działania:

- Monitorowanie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców w gminie;
- Udzielanie wsparcia osobom będącym w ciężkiej sytuacji materialnej poprzez działanie pomocy finansowej i rzeczowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej;
- Zaspokajanie podstawowych potrzeb dzieci pochodzących z rodzin ubogich poprzez organizowanie dożywiania w szkołach, wyposażenia ich w podręczniki, pomoce szkolne czy odzież. Ponadto, zapewnianie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

3.2 Wsparcie dla osób bezrobotnych

Kierunki działania:

- Monitorowanie skali zjawiska bezrobocia;
- Budowanie sieci współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rozwiązywania problemu bezrobocia;
- Działalność informacyjna dla osób bezrobotnych o możliwościach pomocowych, dostępnych formach wsparcia;
- Realizowanie szkoleń oraz warsztatów aktywizujących dla osób bezrobotnych;

- Zatrudnianie bezrobotnych w ramach aktywnych form, przeciwdziałania bezrobociu (roboty publiczne, prace interwencyjne, prace społecznie użyteczne, staże, przygotowanie zawodowe itp.).
- Doradztwo zawodowe (nauka umiejętnego wykorzystania własnych zasobów);
- Szczególne wsparcie na rynku pracy osób:
 - niepełnosprawnych;
 - młodych, dopiero wkraczających na rynek pracy;
 - bezrobotnych po 50 roku życia;
 - bezrobotnych, które utraciły zatrudnienie w wyniku pandemii Covid-19;
- Realizowanie spotkań, które mają na celu promowanie idei samozatrudnienia.

OKRES REALIZACJI DZIAŁAŃ:

Działanie ciągle w okresie obowiązywania Strategii 2026-2032

PODMIOTY REALIZUJĄCE:

- Powiatowy Urząd Pracy w Olecku,
- Urząd Gminy Wieliczki,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminne Centrum Kulturalno - Biblioteczne,
- Organizacje Pozarządowe,
- Świetlice z terenu gminy.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

Budżet samorządowy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu Państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

PROPONOWANE WSKAŹNIKI MONITOROWANIA DZIAŁAŃ:

- Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu ubóstwa;
- Liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem;
- Liczba zorganizowanych szkoleń, praktyk oraz staży zawodowych;
- Liczba osób korzystających z poszczególnych form wsparcia;
- Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezrobocia.

PROGNOZOWANE ZMIANY:

- Zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób dotkniętych problemem ubóstwa;

- Zmniejszenie się liczby rodzin dotkniętych problemami ubóstwa;
- Zwiększenie się skuteczności wsparcia dla osób bezrobotnych;
- Zwiększanie się szans na rynku pracy poprzez podniesienie wiedzy i kwalifikacji w ramach kursów, szkoleń.

4. CEL STRATEGICZNY- WSPARCIE OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

4.1 Likwidacja barier architektonicznych i społecznych

Kierunki działania:

- Monitorowanie sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych, diagnoza potrzeb;
- Udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego osobom starszym i niepełnosprawnym przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- Zapewnienie dostępu do rehabilitacji i pomoc w zaopatrzeniu w sprzęt rehabilitacyjny;
- Organizacja opieki wytechnieniowej dla opiekunów osób niepełnosprawnych;
- Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, które działają na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych;
- Podejmowanie działań polegających na organizacji aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby niepełnosprawne (imprezy, wycieczki, spotkania integracyjne).
- Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla osób starszych (np. klub seniora, warsztaty, wycieczki).

OKRES REALIZACJI DZIAŁAŃ:

Działanie ciągłe w okresie obowiązywania Strategii 2026-2032

PODMIOTY REALIZUJĄCE:

- Urząd Gminy Wieliczki,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Ośrodek Zdrowia,
- Powiatowy Urząd Pracy w Olecku,
- Gminne Centrum Kulturalno - Biblioteczne,
- Świetlice.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

Budżet samorządowy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu Państwa, fundusze zewnętrzne

(m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

PROPONOWANE WSKAŹNIKI MONITOROWANIA DZIAŁAŃ:

- ✓ Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu niepełnosprawności;
- ✓ Liczba zrealizowanych inwestycji w celu likwidacji barier architektonicznych;
- ✓ Liczba inicjatyw podejmowanych na rzecz aktywizacji społecznej osób starszych i niepełnosprawnych (imprezy, wycieczki, spotkania integracyjne).

PROGNOZOWANE ZMIANY:

- Zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych;
- Wzrost świadomości mieszkańców na temat sytuacji oraz potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych;
- Wzrost aktywności osób starszych w życiu społecznym.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Środki finansowe na realizację poszczególnych celów zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Wieliczki, przeznaczane będą co roku, na podstawie planów budżetowych poszczególnych jednostek wyznaczonych do ich realizacji. Podstawowym źródłem finansowania działań będą środki pochodzące z budżetu gminy, jednak pełna realizacja Strategii nie będzie możliwa bez zewnętrznych źródeł finansowania. Zakłada się, iż środki na finansowanie poszczególnych działań w ramach Strategii pochodzić będą z następujących źródeł:

- środków własnych budżetu gminy,
- dotacji z budżetu państwa,
- środków z funduszy krajowych,
- środków finansowych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

Monitorowanie, a więc stała obserwacja oraz kontrola procesów i zjawisk opisanych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Wieliczki na lata 2026-2032 jest koniecznym działaniem pozwalającym w sposób racjonalny ocenić jakość zaproponowanych zmian oraz sensowności ich wdrożenia. Celem monitoringu jest regularna ocena przyjętych założeń, osiąganych rezultatów i realizowanych działań.

Proces monitorowania Strategii prowadzony będzie poprzez następujące działania:

- zbieranie i analizę danych ilościowych i jakościowych wybranych mierników oceny,
- przygotowanie i przedkładanie corocznego raportu z przebiegu realizacji działań,
- ocenę osiągniętych rezultatów,
- ocenę aktualności Strategii.

Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych. Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji Strategii, w tym m.in. oszacowanie możliwości zagrożeń, usprawnianie zarządzania, identyfikację słabych oraz mocnych stron czy wskazanie kierunków rozwoju i priorytetów działalności sektora publicznego.

Bazą informacji statystycznej będą przede wszystkim dane GUS oraz dane gromadzone przez jednostki i instytucje zaangażowane bezpośrednio w realizację działań w ramach Strategii m.in. Urząd Gminy Wieliczki, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieliczkach, Powiatowy Urząd Pracy w Olecku.

Organem odpowiedzialnym za wdrażanie, monitoring oraz ewaluację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wieliczki będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieliczkach.